

УДК 811.521.581:378.147.88

Асадчих Оксана Василівна

доктор педагогічних наук, доцент, професорка кафедри мов і літератур
Далекого Сходу та Південно-Східної Азії Інституту філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0002-1238-7180
asadchih@gmail.com

Перелома Тетяна Сергіївна

асистентка кафедри мов і літератур Далекго Сходу та Південно-Східної Азії
Інституту філології
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-3002-8226
tanya199409@gmail.com

ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ДОДАТКІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ-ОРІЄНТАЛІСТІВ

Анотація. У статті проаналізовано особливості східних мов і, відповідно, труднощі, з якими має справу викладач-орієнталіст у навчальному процесі. Теоретично обґрунтовано та представлено переваги використання цифрових додатків у процесі навчання майбутніх філологів-орієнталістів. Доведено, що використання таких додатків, зокрема додатків для створення тестів, опитувань та графічного відтворення інформації, разом із залученням традиційних методів навчання, пришвидшує засвоєння теоретичного матеріалу та підвищує мотивацію студентів до опанування навчальної дисципліни. Також підкреслено ефективність використання візуалізованої інформації в процесі навчання майбутніх філологів-орієнталістів. Цифрові додатки, що використовуються у сфері іншомовної освіти, умовно поділено на 2 групи: 1) додатки, що забезпечують інформацією, та 2) додатки, які застосовуються для створення інформації. До першої групи увійшли такі цифрові додатки, як-от: словники: «Trainchinese», «Plesco», «Nciku», «Bkrs»; перекладачі: «Google translate»; «Bkrs», електронні бібліотеки: «Open library», «Europiana»; додатки для вивчення іноземних мов та певних юнітів: «Drops», «Hello Chinese», що належать до комплексних освітніх програм. До другої групи увійшли цифрові додатки, за допомогою яких можна розробити матеріали для різноманітних опитувань, анкетувань, провести проміжний контроль знань з використанням тестів та питань у відкритому онлайн доступі, такі як «Kahoot!», «Plickers» та «Quizizz». Експериментально перевірено й доведено, що цифрові додатки можуть бути використані на всіх етапах мовної підготовки майбутніх філологів-орієнталістів і під час проведення моніторингу проміжного контролю знань студентів. Разом із тим наголошено, що цифрові додатки можуть бути використані в навчальному процесі з більшої дисципліни, зокрема: «Практичний курс східної мови», «Інформаційне забезпечення філологічних досліджень у галузі орієнталістики», «Методика викладання східних мов» та інші. Використання інформаційних технологій у навчанні майбутніх філологів-орієнталістів є невід'ємним складником навчального процесу, що відповідає вимогам сучасного студента.

Ключові слова: цифрові додатки; філологи-орієнталісти; мотивація навчання; моніторинг знань студентів; поліфункціональне використання.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток інформаційних технологій є потужним джерелом впливу на реформування і розвиток освітньої галузі, стимулом до імплементації його здобутків в освітній процес. Сучасна молодь все більше використовує різноманітні гаджети у своїй навчальній діяльності, а це повинно стимулювати викладачів ЗВО (закладів вищої освіти) використовувати відповідні комп'ютерні програми та цифрові додатки, які можуть спростити освітній процес і

водночас заохотити молодь до навчання. Використання здобутків інформаційних технологій у навчальному процесі має безліч переваг. Так, згідно зі статистичними даними американських науковців, що були опубліковані на відкритому ресурсі з репрезентації статистики www.statista.com у 2016 році, більшість викладачів американських ЗВО використовують цифрові матеріали насамперед для того, щоб заохотити студентів брати активну участь у навчальному процесі [1]. З-поміж інших чинників використання цифрових додатків можна визначити намагання залучити різноманітні інтерактивні форми колаборації, розвинути у студентів креативні вміння й навички, спробу індивідуалізації процесу навчання, намагання детермінувати динаміку прогресу студентів у режимі реального часу та отримання можливості працювати зі студентами дистанційно. Відповідні переваги використання додатків та різноманітного програмного забезпечення під час аудиторного навчання та поза його межами (рис. 1) повинні стимулювати сучасних викладачів ЗВО використовувати їх у навчальному процесі.

Рис. 1. Переваги використання додатків у навчальному процесі з відкритого ресурсу репрезентації статистики www.statista.com

Зазначені вище пункти є чисельними перевагами використання додатків та різноманітного програмного забезпечення під час аудиторного навчання та поза його межами.

Актуальність статті зумовлена пошуком нових шляхів, які сприятимуть підвищенню використання викладачами-орієнталістами ЗВО різноманітних цифрових додатків у процесі викладання сходознавчих дисциплін. У межах нашого дослідження викладачами-орієнталістами вважаються викладачі сходознавчих дисциплін, таких як: практичний курс східних мов, література країн Сходу, методика навчання східних мов, культура, історія і релігія країн Сходу тощо.

Пошук нових шляхів сприяння підвищенню використання цифрових додатків саме викладачами-орієнталістами пояснюється низкою об'єктивних причин. Специфіка викладання східних мов у ЗВО України визначається насамперед напрямками підготовки студентів, де особливе місце належить навчанню мови за професійним спрямуванням. Компетентності викладача східної мови зумовлюються: а) викладанням східної мови як компонента іншомовної культури; б) викладанням східної мови як компонента іншого етнічного і релігійного середовища; в) викладанням східної мови як компонента програми навчання іноземних мов за напрямками професійної підготовки [2, с. 23]. Додаткові труднощі, з якими має справу викладач-орієнталіст у процесі навчання східних мов, пов'язані з відсутністю в програмах навчання. Як приклад можемо навести освітні програми КНУ імені Тараса Шевченка низки дисциплін, необхідних сходознавцю в його

професійній підготовці, таких як географія, історія, релігії, етнографія країни, мова якої вивчається. Багато східних країн є багатонаціональними, де співіснують не лише різні етнічні і культурні традиції, але й різні релігії. У таких країнах існує літературна традиція, що відбивається в реаліях мови. Завданням колективів кафедр східних мов є організація навчального процесу так, щоб у ньому була відображена специфіка культурних і національних традицій, етнопсихологія. Тільки в такий спосіб можна навчити студентів міжкультурного спілкування [2, с. 24]. Також великою проблемою для студентів-сходознавців є катастрофічно мала кількість годин, відведених на практичні курси східних мов, практику перекладу та суміжні зі спеціальністю дисципліни. Це зумовлено відсутністю стандарту з мовної освіти для викладання і навчання східних мов у ЗВО України і, як наслідок, наданням відносної незалежності ЗВО в розробленні навчальних планів. Як результат маємо хибне отожднення навчання східних мов із навчанням, наприклад, англійської мови, досвід якого студенти набувають ще в першому класі, а потім протягом 10-річного навчання в школі. Проте східна мова вивчається у ЗВО з «нуля» і потребує більшої кількості годин вже лише з цієї причини, не кажучи про той факт, що такі мови, як японська та китайська, мають ієрогліфічну систему письма, на засвоєння якої має бути відведено удвічі більше часу [2, с. 24]. Усі зазначені проблеми можуть бути вирішені хоча б частково шляхом оптимізації процесу навчання східних мов із залученням цифрових додатків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання використання цифрових додатків у процесі навчання східних мов є відносно новим у лінгводидактиці й методиці навчання східних мов. Аналіз відповідної літератури з проблематики дослідження засвідчує, що загальні особливості застосування інформаційних технологій у навчанні іноземної мови охарактеризовано в дослідженнях Т. Вороніної [3], Т. Голубевої [4], Н. Попова [5].

Різноманітні аспекти використання інструментальних програмних засобів для створення електронних освітніх ресурсів висвітлено в роботах К. Піотровської [6], І. Роберта [7] та інших.

Теоретичне обґрунтування особливостей і алгоритму створення й реалізації професійно спрямованого навчального іншомовного інформаційно-комунікаційного середовища для майбутніх учителів-філологів було метою наукових пошуків Н.Сорокіної та Л.Смовженко [8].

С. Лазар, у контексті освітніх технологій, досліджує питання використання саме інформаційних технологій у навчанні та наголошує на важливості усвідомлення переваг різноманітних додатків [9].

А. Кіпер та С. Теркан зазначають, що за результатами анкетування викладачів, які пройшли стажування на предмет використання інформаційних технологій у класах початкової школи і застосовують здобуті знання, уміння й навички під час своєї педагогічної діяльності, простежується значне підвищення мотивації до навчання серед їхніх учнів [10].

К. Рамей наголошує на факті значного поліпшення освітнього середовища, у якому застосовуються інформаційні технології [11].

Ф. Хамідія, М. Мешкет, М. Резаї та М. Джафарі у своєму дослідженні порушують проблему можливості використання інформаційних технологій в освітньому процесі країн, які розвиваються [12].

Ж.Воогт та Г. Пелгрум наголошують на тому, що багатьом країнам необхідно змінити свої навчальні плани, оскільки студенти повинні розвивати компетентності, які не розглядаються в традиційних навчальних планах. Їх аналіз зосереджується на змісті навчальних планів і цілях педагогічної практики, що підтримується інформаційно-комунікаційними технологіями [13].

Суттєвий внесок у досвід використання цифрового додатку «Plickers» зробив дослідник Р. Бірн, який розкрив переваги цього ресурсу на підставі результатів свого експериментального дослідження [14].

Проблема використання інформаційних технологій у процесі навчання з метою полегшення сприймання візуальної інформації є предметом уваги В. Фангуй [15].

Мета статті полягає в проведенні аналізу ефективних цифрових додатків, які використовуються в процесі навчання майбутніх філологів-орієнталістів та визначенні поліфункціональності їх використання в процесі викладання різноманітних сродознавчих дисциплін. Також розглядаються можливі варіанти застосування цифрових додатків під час аудиторного навчання та самостійної роботи студентів, що сприятиме підвищенню ефективності запам'ятовування матеріалу та надасть можливості здійснення проміжного контролю знань студентів.

2. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Для реалізації окресленої мети використано низку основних методів дослідження, а саме: аналіз наукової та навчально-методичної літератури з питань використання цифрових додатків у процесі навчання іноземних мов, а також узагальнення авторських напрацювань. У методиці дослідження враховано теоретичні можливості використання цифрових додатків, а також аналіз практичного використання цифрових додатків у навчанні майбутніх філологів-орієнталістів на прикладі навчання студентів-синологів Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У роботі використано метод педагогічного спостереження за результатами навчальної діяльності майбутніх філологів-синологів; систематизації й узагальнення власного досвіду використання цифрових додатків у процесі навчання майбутніх філологів-орієнталістів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Враховуючи результати проведеного аналізу цифрових додатків, що використовуються у сфері іншомовної освіти, вважаємо за потрібне умовно поділили додатки на 2 групи: 1) додатки, що забезпечують інформацією, та 2) додатки, які застосовуються для створення інформації (рис. 2).

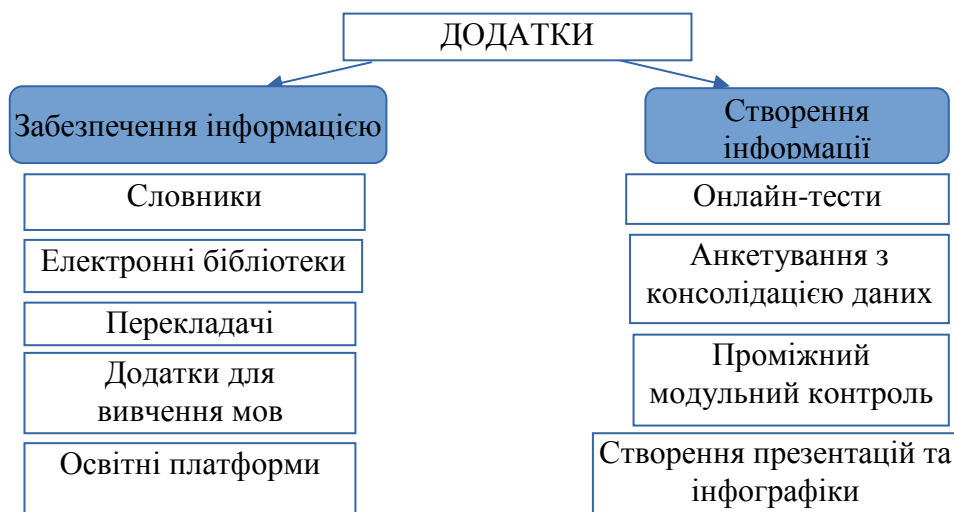

Рис.2. Групи цифрових додатків

До першої групи належать такі цифрові додатки, як-от: словники «Trainchinese», «Pleco», «Nciku», «Bkrs», перекладачі «Google translate», «Bkrs», електронні бібліотеки «Open library», «Euroriana», додатки для вивчення іноземних мов «Drops», «Hello Chinese», що належать до комплексних освітніх програм.

До другої групи належать такі цифрові додатки, за допомогою яких можна розробити матеріали для різноманітних опитувань, анкетувань, провести проміжний контроль знань з використанням тестів та питань у відкритому онлайн доступі. Такі додатки сприятимуть консолідації даних, отриманих під час певних опитувань, а також допоможуть контролювати успішність студентів.

Прикладами зручних цифрових додатків, за допомогою яких можна розробляти онлайн-опитування, тести та модульні контрольні роботи, є такі додатки, як «Kahoot!», «Plickers» та «Quizizz» (рис. 3).

Рис. 3. Цифрові додатки для розроблення онлайн опитувань, тестів та модульних контрольних робіт

Інформаційний додаток «Kahoot!» використовується для розроблення вікторин, дидактичних ігор та тестів. Студенти мають можливість користуватися цим додатком за умови наявності планшетів, ноутбуків, смартфонів, тобто користуючись будь-яким пристроєм, що має підключення до мережі Інтернет. Додаток містить функції використання фото та відеоматеріалів, що надає можливості інтерактивного контролю знань студентів та водночас допомагає викладачеві здійснити доволі детальний зріз знань. Ще однією особливістю цього додатка є наявність можливості дублювати тести та редагувати їх у будь-який зручний момент, що дає змогу викладачеві економити час.

Розглянемо механізм роботи з додатком. Викладач розробляє тест, отримує відповідний пін-код, повідомляє його студентам, щоб вони мали доступ до самого тесту. Також викладач має змогу регулювати схему оцінювання та підвищувати за допомогою додаткових балів загальну оцінку студентів, які швидко та коректно відповіли. Варіанти відповідей відображаються у студентів у вигляді геометричних фігур, а відповіді та рейтинг оцінювання автоматично відображаються на моніторі викладача (рис. 4).

Рис. 4. Приклад графічного зображення із використанням інформаційного додатка «Kahoot!»

Одним із прикладів практичного застосування зазначеного додатка є його використання в процесі викладання практичного курсу зі східних мов. Так, наприклад,

замість проведення диктанту викладач може створити тест, у якому студент повинен обрати правильний переклад поданих слів, а також додати їх аудіозвучання, що додатково перевіряє сприйняття лексики студентами на слух.

Іншим цифровим додатком, який використовують як онлайн конструктор для проведення опитувань, є «Plickers». Цей додаток допомагає реалізувати швидкий зворотний зв'язок з аудиторією студентів, провести мобільні або фронтальні опитування вивченого або поточного матеріалу, а також дає змогу контролювати присутність студентів на парі. Перевага також полягає в тому, що використання такого додатка не потребує наявності смартфонів чи підключення студентів до мережі Інтернет [14].

Розглянемо принцип використання додатка «Plickers». Насамперед викладач має надати студентам згенерований сервісом персоналізований QR-код для кожного студента окремо та забезпечити його роздрукованим варіантом цього коду. Кожен код є унікальним, має свій порядковий номер та запрограмований згідно з ПІБ студента. На картках зазначаються варіанти відповідей у вигляді A-B-C-D, студент повинен обрати правильний варіант та повернути картку з кодом так, щоб вгорі картки була його відповідь. Додаток уможлиблює завантажити відповідний набір кодів згідно з кількістю студентів, наприклад: формат «Standard» (40 карток, на одному аркуші формату A4 друкуються два коди) та розширений формат «Expanded» (63 картки за такою самою схемою друку). Цю кількість карток можна роздрукувати у форматі «Large Standard» та «Large Expanded» (один код на аркуші формату A4) (рис. 5.) [14].

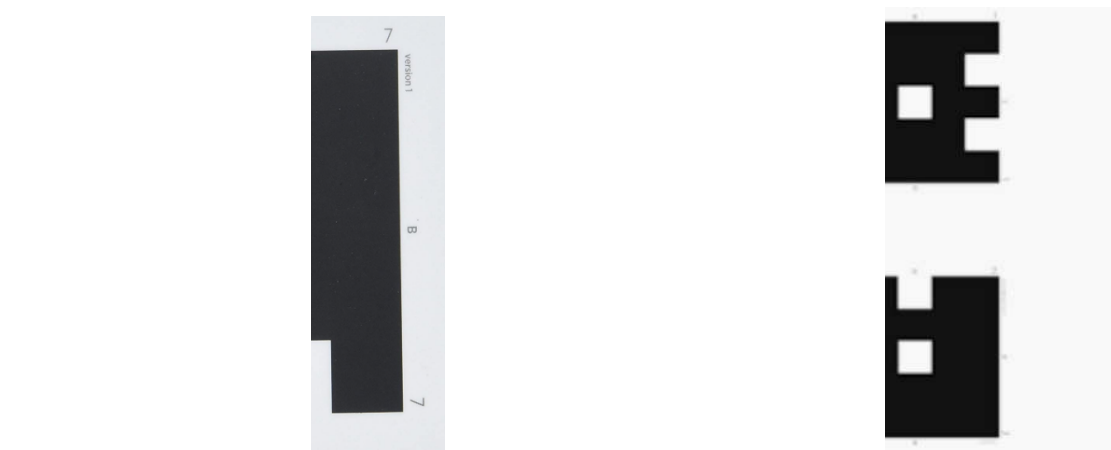

Рис.5. Приклади варіантів форматів карток додатка «Plickers»

Цифровий додаток «Plickers» має бути встановлений на смартфоні викладача для подальшого зчитування відповідей студентів. Питання для підготовки до тесту студенти можуть бачити через відкритий сайт «Plickers» у режимі «Live View». На фінішному етапі опитування результати також можна вивести на екран проектора, оскільки додаток відображає згенеровану статистику відповідей. Студенти можуть давати відповіді на питання у форматі «так/ні», а також обирати один з варіантів відповідей. Відповіді зберігаються у смартфоні, викладач зчитує дані, навівши камеру на коди, а коди відповідно генеруються у статистику. Зафіксовані відповіді відображаються на екрані проектора у вигляді карток з іменами студентів, що брали участь в опитуванні, або у вигляді діаграми із відповідями. У режимі реального часу додаток також показує статистику результатів. База даних зберігається на сайті та в додатку викладача для подальшого аналізу. Всі дані можна експортувати в таблицю Excel, що уможлиблює

швидко оцінити відповідь кожного студента. У КНУ імені Тараса Шевченка зазначений додаток активно використовується студентами в ході вивчення дисциплін «Інформаційне забезпечення філологічних досліджень у галузі орієнталістики» та «Східна мова різних рівнів мовної підготовки», оскільки зручність та ефективність його використання під час аудиторного навчання була доведена експериментально (рис. 6).

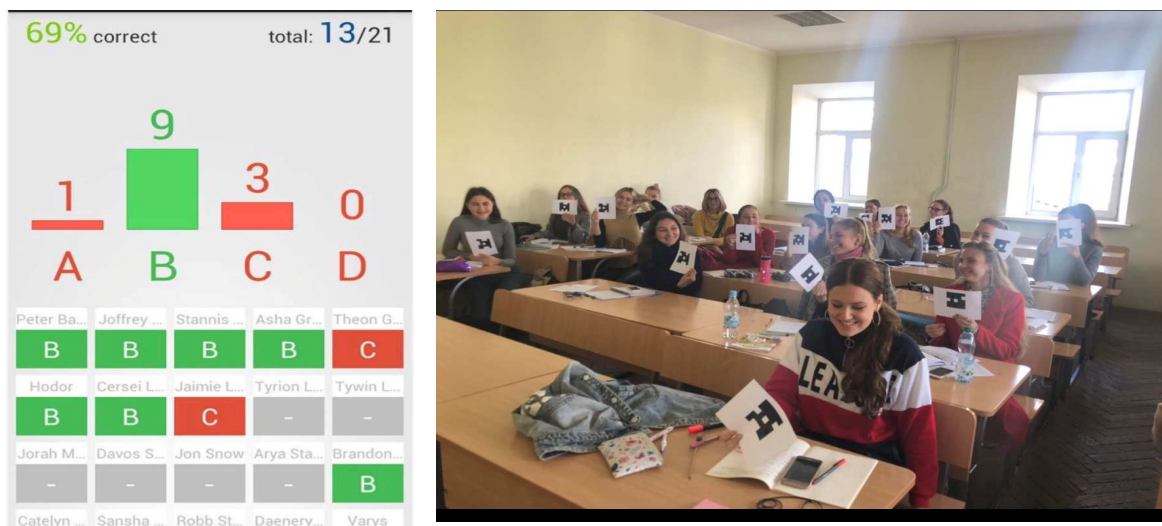

Рис. 6. Статистика отриманих даних та атмосфера під час заняття.

Ще одним зручним для використання цифровим додатком є «Quizizz». Цей додаток за принципом використання дуже схожий на додаток «Kahoot!», проте водночас містить суттєві відмінності. Використовуючи додаток «Quizizz», викладач може розробляти власні тести та редагувати їх. На відміну від «Kahoot!», «Quizizz» дає змогу викладачу керувати аудиторією студентів загалом та спостерігати за їх індивідуальною роботою. Кожен з тестів, розроблених викладачем, має свій код, який активний для використання стільки часу, скільки буде вказано в його налаштуваннях. Тест можна розробити як для перевірки знань загальної аудиторії студентів під час практичного заняття, так і для виконання його як домашнього завдання. На пристрої кожного студента відображаються завдання тесту в довільному порядку, і вони можуть працювати над завданнями у звичному для них режимі. Також викладач може визначати певний проміжок часу, у межах якого студент має виконати поставлене перед ним завдання. Цей додаток не містить зайвих чинників, які можуть відволікати увагу студентів, оскільки всі відповіді будуть відображатися на пристрої студента й відповідно викладач може не використовувати проектор для презентації питань. Окрім тестових завдань викладач може додати різноманітні зображення, аудіо- та відеоматеріали. Застосування аудіо- та відеоматеріалів для проведення опитування дає змогу використовувати цей додаток для перевірки сформованості навичок і вмій аудіювання та перекладу на різних рівнях мовної підготовки студентів. Окрім того, у додатку «Quizizz» зберігається велика кількість тестів на різноманітну тематику і вся ця інформація існує у відкритому доступі. Отже, викладач може знайти наявний тест до потрібної теми і використати його. Відповідаючи на запитання, студенти можуть спостерігати своєрідний рейтинг відповідей, з якого стає зрозумілим рейтингове місце певного студента в процесі роботи над завданнями тесту. Такий рейтинг створює своєрідну атмосферу конкуренції, а це стимулює студентів до більш ретельної та ефективної підготовки до проходження онлайн тестувань. Підсумовуючи переваги використання цифрового додатка «Quizizz», зазначимо, що до таких можна зарахувати:

- універсальність, тобто можливість використання додатка в процесі викладання будь-якого предмета;
- індивідуалізація процесу контролю сформованості відповідних умінь та навичок, коли викладач спостерігає за роботою кожного студента окремо;
- розуміння загальної картини навчального процесу всієї аудиторії студентів;
- одночасне використання статистики у форматі Excel файлу;
- поліфункціональність, іншими словами можливість використання не лише розроблених власноруч тестів, але й тестів з бази даних додатка.

Використовуючи зазначені цифрові додатки, ми отримуємо обсяг даних і, комбінуючи їх, консолідуємо ці дані в єдину базу даних на SQL сервері (Microsoft SQL Server — комерційна система керування базами даних, що розповсюджується корпорацією Microsoft). За допомогою внутрішніх процедур ми виводимо загальні консолідовані відповіді, які нам надали різні групи студентів, що. Це допомагає вивести будь-який тип даних у різноманітному сортуванні (наприклад, порівняння глобальної успішності з одного й того ж предмета на різних потоках). Також ми можемо використовувати безкоштовне програмне забезпечення, таке як ОС Linux (CentOS), де встановлена база даних MySQL, що консолідує в собі всі дані, отримані з вище зазначених програм, і проводимо необхідний нам аналіз. На цьому ж сервері встановлений вебсервер Apache, який виводить дані та статистику з бази даних SQL. Таке порівняння різноманітних даних, отриманих шляхом електронного опитування, допомагає спостерігати за успішністю студентів та дає змогу за необхідності вносити зміни до робочих програм відповідних предметів з метою вдосконалення навчального процесу (рис. 7).

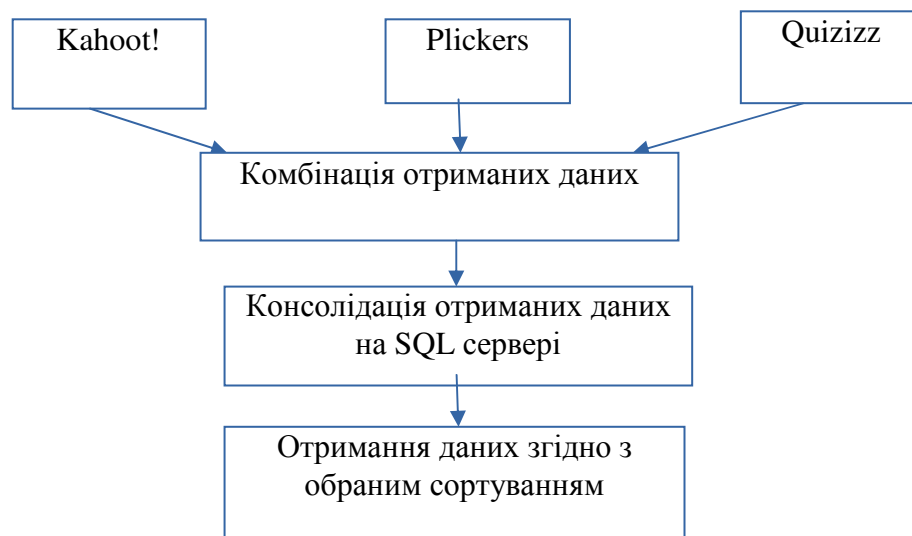

Рис.7. Консолідація даних

Корисним додатком, який може активно використовуватись у процесі навчання студентів ЗВО, є додаток «Canva». Цей додаток є інструментом для онлайн дизайну, що допомагає створювати різноманітні постери, презентації, інфографіки тощо з метою візуалізації навчального матеріалу, підготовки групових проєктів та фактичного матеріалу. Викладач, своєю чергою, отримує можливість візуалізувати матеріал з метою інтенсифікації навчального процесу шляхом зменшення використання текстів значних обсягів на користь використання структурованої в інфографіку інформації. Як зазначає В. Фангуй, візуальна інформація, яку ми сприймаємо через зоровий канал, поєднується з інформацією, яку ми отримали раніше, саме тому використання

інфографіки, паралельно з лекційним матеріалом, може сприяти підвищенню ефективності запам'ятовування інформації [15].

Наведемо приклади варіантів інфографіки, що були розроблені студентами в процесі навчання китайської лінгвокультурології (рис. 8).

Рис. 8. Приклади варіантів інфографіки, розроблених студентами-синологами КНУ імені Тараса Шевченка

Всі вищезазначені додатки були комплексно використані в процесі викладання дисципліни «Інформаційне забезпечення у галузі синології». Так, за допомогою додатка «Canva» студенти розробляли інфографіки для їх подальшого застосування на семінарських заняттях та у своїх індивідуальних проектах, що було частиною атестації студентів. Додаток «Plickers» використовувався на початку кожної пари з метою перевірки присутності студентів та кожен другий тиждень для проміжного контролю знань студентів після опрацювання певної теми на лекційних і семінарських заняттях. У такий спосіб відбувалось систематичне оцінювання знань студентів з кожної теми та ефективності її засвоєння, що в подальшому дало змогу порівняти засвоєння одного й того ж матеріалу студентами в різних навчальних групах.

Додатки «Kahoot!» та «Quizizz» використовувались як викладачем для перевірки засвоєння термінів, класифікацій, іншої інформації, так і студентами для самостійного контролю знань з різних тем. Оскільки ці додатки мають власну базу даних, студенти мали можливість проходити різноманітні раніше створені користувачами тести для самоконтролю та закріплення вивченого матеріалу. Засвоєння матеріалу в тих групах, у яких систематично використовувались цифрові додатки, було успішніше, ніж у групах з традиційними методами перевірки знань студентів. Адже таке використання інтерактивного матеріалу заохочує студентів приділяти більше уваги вивченню матеріалу та контролю власних знань.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Підсумовуючи зазначимо, що оптимальність поліфункціонального використання цифрових додатків ми визначали за результатами експериментального навчання, що проходило впродовж 2017-2018 н.р. на базі кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Для проведення експериментального навчання розроблено спеціальні

навчальні матеріали у формі тематичних модулів. Ефективність поліфункціонального використання цифрових додатків перевірялася викладачами і студентами-орієнталістами, які брали участь в експерименті. За результатами анкетування викладачів, поліфункціональне використання додатків отримало схвальні відгуки: 98 % викладачів зазначили, що використання цифрових додатків стимулювало студентів до інтерактивної участі в навчальному процесі; 95 % респондентів наголосили на необмеженій варіативності їх використання в процесі викладання різних навчальних дисциплін; 99 % вказали на спрощення системи контролю сформованості у студентів відповідних знань, умінь та навичок, а також можливість консолідувати й аналізувати отримані дані; 93 % зазначили, що використання цифрових додатків уможливило економити час, який витрачає викладач на проведення контролю; 85 % респондентів схвалили поліфункціональність використання аудіо- та відеоматеріалів, а також можливість візуалізації навчального процесу. Середній коефіцієнт навченості майбутніх філологів-орієнталістів за формулою В. Беспалька [16] становив 0,79, що підтверджує ефективність наших наукових пошуків.

Перспективою подальшого дослідження вбачаємо розроблення власних додатків, які будуть працювати виключно на базі певного навчального закладу з метою консолідації та збереження даних студентів з усіх предметів на всіх рівнях підготовки, створення стандартизованих тестів для навчальних дисциплін і порівняння успішності студентів у різних групах та для швидкої перевірки рівня знань студентів з необхідних дисциплін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] «Причини надбання цифрових навчальних матеріалів в США 2016 року», [Електронний ресурс]. Доступно: <https://www.statista.com/statistics/658530/us-classroom-digital-learning-materials-acquisition-reasons/>. Дата звернення: Квіт., 8, 2019.
- [2] О. В. Асадчих, Л. Г. Смовженко, «Методика формування мовленнєвих компетентностей: теорія та практика (на матеріалі східних мов)» Посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015, 192 с.
- [3] Т. И. Голубева, С. О. Репина, «Применение информационных технологий в обучении иностранному языку» Учеб. пособие. Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004, 167 с.
- [4] Н. С. Попов, Р. П. Мильруд, Л. Н. Чуксина, «Методика разработки мультимедийных учебных пособий»: монография. Москва: Издательство Машиностроение-1, 2002, 128 с.
- [5] Т. П. Воронина, В. П. Кашицин, О. П. Молчанова «Образование в эпоху новых информационных технологий (методологические аспекты)». Москва: Информатик, 1995, 220 с.
- [6] К. Р. Пиотровская, «Современная компьютерная лингводидактика». Москва: Академия, 2; вип. 4, с. 26-29, 1991.
- [7] И. В. Роберт, С. В. Панюкова, А. А. Кузнецов, А. Ю. Кравцов, «Информационные и коммуникационные технологии в образовании» Учебно-методическое пособие. Москва: Дрофа, 2008, 312 с.
- [8] Н. В. Сорокіна, Л. Г. Смовженко, «Створення професійно спрямованого навчального іншомовного інформаційно-комунікативного середовища для майбутніх учителів-філологів», *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 66, вип. 4, с. 65-77, 2018. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/95/showToc>. Дата звернення: Квіт., 8, 2019.
- [9] S. Lazar, "The importance of educational technology in teaching", *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, v. 3, ed. 1, pp. 111-114, 2015. [Електронний ресурс] Доступно: https://www.researchgate.net/publication/278848636_The_importance_of_educational_technology_in_teaching. Дата звернення: Лип., 17, 2019.
- [10] A. Kiper, S.S. Tercan, "The usage of information technologies in classroom environment among primary school teachers and their perception on in-service training programs on it (sample of Sakarya) ", *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, v. 11, issue 3, pp. 386-392, 2012. [Електронний ресурс] Доступно: <http://www.tojet.net/articles/v11i3/11336.pdf>. Дата звернення: Лип., 17, 2019.

- [11] K. Ramey, "Uses of information technology in education". [Електронний ресурс] Доступно: <https://www.useoftechnology.com/information-technology-education/>. Дата звернення: Лип., 15, 2019.
- [12] F. Hamidia, M. Meshkat, M. Rezaee, M. Jafari, "Information Technology in Education", *Procedia Computer Science*, v. 3, pp. 369-373, 2011. [Електронний ресурс] Доступно: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S1877050910004370?token=90678B6ACAA166AAFF4949CB1B2EF98FB8007153846E97174C15E257458BC6F5D95A8F8305299053B2803FFE6B8C34CE>. Дата звернення: Лип., 13, 2019.
- [13] J. Voogt, H. Pelgrum, "ICT and curriculum change", *An Interdisciplinary Journal on Humans in ICT Environments*, v. 1 (2), pp. 157-175, 2005. [Електронний ресурс] Доступно: https://humantechnology.jyu.fi/archive/vol-1/issue-2/voogt-pelgrum1_157-175/@@display-file/fullPaper/voogt-pelgrum.pdf. Дата звернення: Лип., 13, 2019.
- [14] R. Byrne, "Three Ideas for Using Plickers in the Classroom – Results of My First Trial" [Електронний ресурс] Доступно: <https://www.freetch4teachers.com/2014/07/three-ideas-for-using-plickers-in.html#.VDZuGvmsWSo>. Дата звернення: Квіт., 8, 2019.
- [15] W. Fanguy, "Seeing is Believing: 5 Studies about Visual Information Processing". [Електронний ресурс] Доступно: <https://piktochart.com/blog/5-psychology-studies-that-tell-us-how-people-perceive-visual-information/>. Дата звернення: Квіт., 8, 2019.
- [16] В. П. Беспалько, «Опыт разработки и использования критериев качества знаний», *Сов.педагогика*, № 4, с. 52-69, 1968.

Матеріал надійшов до редакції 23.07.2019 р.

ПОЛИФУНКЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ПРИЛОЖЕНИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ ФИЛОЛОГОВ-ОРИЕНТАЛИСТОВ

Асадчих Оксана Васильевна

доктор педагогических наук, доцент, профессор кафедры языков и литератур Дальнего Востока и Юго-Восточной Азии Института филологии

Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, г. Киев, Украина.

ORCID ID 0000-0002-1238-7180

asadchih@gmail.com

Перелом Татьяна Сергеевна

ассистент кафедры языков и литератур Дальнего Востока и Юго-Восточной Азии Института филологии
Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко, г. Киев, Украина.

ORCID ID 0000-0003-3002-8226

tanya199409@gmail.com

Аннотация. В статье проанализированы особенности восточных языков и, соответственно, трудности, с которыми имеет дело преподаватель-ориенталист в учебном процессе. Теоретически обоснованы и представлены преимущества использования цифровых приложений в процессе обучения будущих филологов-ориенталистов. Доказано, что использование таких приложений, в том числе приложений для создания тестов, опросов и графического воспроизведения информации, вместе с привлечением традиционных методов обучения ускоряет усвоение теоретического материала и повышает мотивацию студентов к овладению учебной дисциплиной. Также подчеркнута эффективность использования визуализированной информации в процессе обучения будущих филологов-ориенталистов. Цифровые приложения, используемые в сфере иноязычного образования, условно разделены на 2 группы: 1) приложения, обеспечивающие информацией, и 2) приложения, которые способствуют созданию информации. В первую группу вошли такие цифровые приложения, как словари: «Trainchinese», «Pleco», «Nciku», «Bkrs»; переводчики: «Google translate», «Bkrs»; электронные библиотеки: «Open library», «Euroriana»; приложения для изучения иностранных языков и определённых юнитов: «Drops», «Hello Chinese», принадлежащие к комплексным образовательным программам. Во вторую группу вошли такие цифровые приложения, с помощью которых можно разработать материалы для различных опросов, анкетирования, провести промежуточный контроль знаний с использованием тестов и вопросов в открытом онлайн доступе, например «Kahoot», «Plickers» и «Quizizz». Экспериментально проверено и доказано, что цифровые приложения могут быть использованы на всех этапах языковой подготовки будущих филологов-

ориенталистов, а также помогают в процессе проведения мониторинга промежуточного контроля знаний студентов. Вместе с тем отмечено, что цифровые приложения могут быть использованы в учебном процессе большинства дисциплин, в частности: «Практический курс восточного языка», «Информационное обеспечение филологических исследований в области ориенталистики», «Методика преподавания восточных языков» и других. Использование информационных технологий в процессе обучения будущих филологов-ориенталистов является неотъемлемой составляющей учебного процесса, отвечающего требованиям современного студента.

Ключевые слова: цифровые приложения; филологи-ориенталисты; мотивация обучения; мониторинг знаний студентов; полифункциональное использование.

POLYFUNCTIONAL USING OF DIGITAL APPLICATIONS IN THE PROCESS OF TEACHING FUTURE ORIENTALIST PHILOLOGISTS

Oksana V. Asadchykh

Doctor of Pedagogical Sciences (Oriental Languages), Associate Professor, Professor at the Department of Languages and Literatures of the Far East and Southeast Asia of Institute of Philology
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-1238-7180
asadchih@gmail.com

Tetiana S. Pereloma

Assistant at the Department of Languages and Literatures of the Far East and Southeast Asia of Institute of Philology
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine
ORCID ID 0000-0003-3002-8226
tanya199409@gmail.com

Abstract. The article analyzes the features of oriental languages and accordingly the difficulties faced by the orientalist teacher in the learning process. The benefits of using digital applications in the process of teaching future oriental philologists are theoretically grounded and presented. It has been proven that the use of such applications, including applications for making tests, surveys and graphic reproduction of information, together with the involvement of traditional teaching methods, accelerates the assimilation of theoretical material and increases the students' motivation to master the academic discipline. The effectiveness of using visualized information in the process of training future oriental philologists is also emphasized. Digital applications used in the field of foreign language studies are divided into 2 groups: 1) applications that provide information and 2) applications that promote formation of information. The first group includes such digital applications as: "Trainchinese", "Pleco", "Nciku", "Bkrs" dictionaries; "Google translate", "Bkrs" translators; "Open library", "Europiana" electronic libraries; "Drops", "Hello Chinese" applications for learning foreign languages and specific units, belonging to complex educational programs. The second group included such digital applications with which you can develop materials for various surveys, questionnaires, conduct intermediate knowledge control using tests and questions in open online access such as "Kahoot", "Plickers" and "Quizizz". It has been experimentally verified and proved that digital applications can be used at all stages of language training of future orientalist philologists, and also help in the process of monitoring the intermediate control of students' knowledge. At the same time, it was noted that digital applications can be used in the educational process in most disciplines, such as: "Practical Oriental Language Course", "Information Support of Philological Studies in Oriental Studies", "Methods of Teaching Oriental Languages" and others. The use of information technologies in the process of teaching future oriental philologists is the integral part of educational process that meets the today's students requirements.

Keywords: digital applications; oriental philologists; learning motivation; monitoring students' knowledge; multifunctional use.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] “U.S. classroom digital learning materials acquisition reasons 2016 | Statistic”, Statista.com, 2016. [Online]. Available: <https://www.statista.com/statistics/658530/us-classroom-digital-learning-materials-acquisition-reasons/>. Accessed on: Apr. 08, 2019. (in Ukrainian)
- [2] O.V. Asadchykh, L.G. Smovzhenko “Methodology of formation of speech competences: theory and practice” (on the material of oriental languages): training aids for students of higher education institution. Kyiv: *Vidavnychij dim Dmitra Burago*, 2015, p. 192. (in Ukrainian).
- [3] T.I. Golubeva and S. O. Repina, “The use of information technologies in teaching foreign languages”, Orenburg: Federal State Budgetary Educational Institution of Higher Education “*Orenburg State University*”, 2004, p. 167. (in Russian).
- [4] N.S. Popov, R.P. Milrud and L.N. Chuksina, “Multimedia training aids development methodology”, Moscow: *Izdatelstvo Mashinostroenie-1*, 2002, p. 128. (in Russian).
- [5] T.P. Voronina and V.P. Kashicin, O.P. Molchanova, “Education in the era of new information technologies (Methodological aspects)”, Moscow: *Informatik*, 1995, p. 220. (in Russian).
- [6] K.R. Piotrovskaya. “Modern computer linguodidactics”, Moscow: *Akademia*, 2, ed. 4, pp. 26-29, 1991. (in Russian).
- [7] I.V. Robert, S.V. Panyukova, A.A. Kuznecov and A.Yu. Kravcova, “Information and communication technology in education: teaching aid”, Moscow: Drofa, 2008, p. 312. (in Russian).
- [8] N. V. Sorokina, L. G. Smovzhenko, “Creation of professionally directed educational foreign informatively-communicative environment for future teachers-philologists”, *Information Technologies and Learning Tools*, v. 66, ed. 4, pp. 66-77, 2018. [Online]. Available: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/95/showToc>. Accessed on: Apr. 08, 2019. (in Ukrainian)
- [9] S. Lazar, “The importance of educational technology in teaching”, *International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education*, v. 3, ed. 1, pp. 111-114, 2015. [Online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/278848636_The_importance_of_educational_technology_in_teaching. Accessed on: Jul. 17, 2019.
- [10] A. Kiper, S.S. Tercan, “The usage of information technologies in classroom environment among primary school teachers and their perception on in-service training programs on it (sample of Sakarya)”, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, v. 11, issue 3, pp. 386-392, 2012. [Online]. Available: <http://www.tojet.net/articles/v11i3/11336.pdf>. Accessed on: Jul. 17, 2019.
- [11] K. Ramey, “Uses of information technology in education”. [Online]. Available: <https://www.useoftechnology.com/information-technology-education/>. Accessed on: Jul. 15, 2019.
- [12] F. Hamidia, M. Meshkat, M. Rezaee, M. Jafari, “Information Technology in Education”, *Procedia Computer Science*, v. 3, pp. 369-373, 2011. [Online]. Available: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S1877050910004370?token=90678B6ACAA166AAFF4949CB1B2EF98FB8007153846E97174C15E257458BC6F5D95A8F8305299053B2803FFE6B8C34CE>. Accessed on: Jul. 13, 2019.
- [13] J. Voogt, H. Pelgrum, “ICT and curriculum change”, *An Interdisciplinary Journal on Humans in ICT Environments*, v. 1 (2), pp. 157-175, 2005. [Online]. Available: https://humantechnology.jyu.fi/archive/vol-1/issue-2/voogt-pelgrum1_157-175/@@display-file/fullPaper/voogt-pelgrum.pdf. Accessed on: Jul. 13, 2019.
- [14] R. Byrne, “Three Ideas for Using Plickers In the Classroom – Results of My First Trial”, *Freetech4teachers.com*, 2014. [Online]. Available: <https://www.freetech4teachers.com/2014/07/three-ideas-for-using-plickers-in.html#.VDzuGvmsWSo>. Accessed on: Apr. 08, 2019.
- [15] W. Fanguy, “Seeing is Believing: 5 Studies about Visual Information Processing”, *Piktochart.com*, 2019. [Online]. Available: <https://piktochart.com/blog/5-psychology-studies-that-tell-us-how-people-perceive-visual-information/>. Accessed on: Apr. 08, 2019.
- [16] V. P. Bespal’ko, “Experience of developing and using criteria of the knowledge quality”, *Sov. Pedagogika*, №4, pp. 52-69, 1968. (in Russian)

